

Nastroje społeczne w lipcu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Lipiec¹ przyniósł niewielką poprawę nastrojów społecznych. Lepiej niż miesiąc temu Polacy oceniają kierunek zmian zachodzących w kraju, nieco mniej krytycznie postrzegają sytuację polityczną oraz gospodarczą. Trochę lepsze niż w czerwcu są również przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji w Polsce w najbliższym roku oraz stanu polskiej sceny politycznej i gospodarki.

OCENY

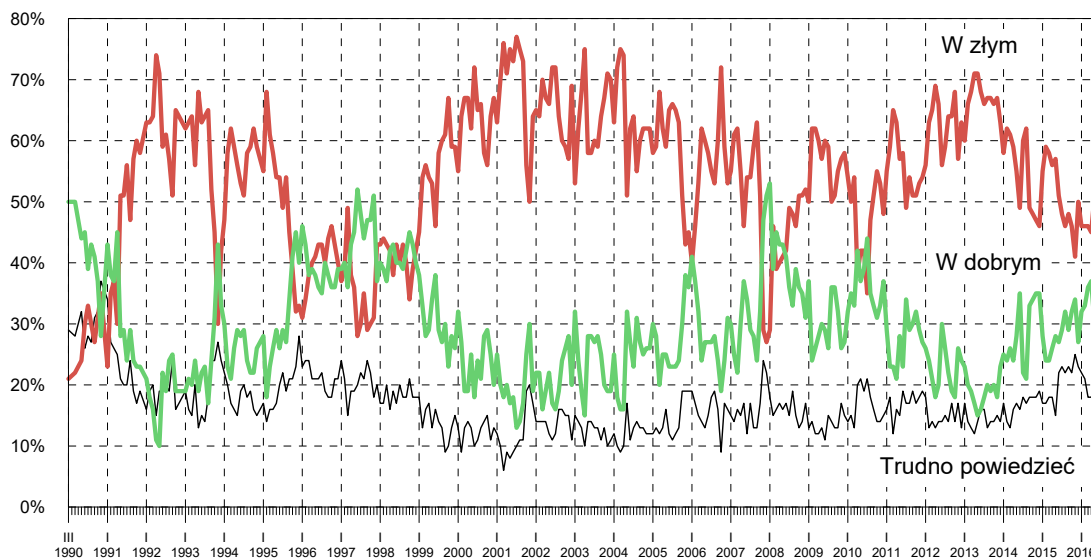
W lipcu poprawiły się oceny **ogólnej sytuacji w kraju**. Przybyło ankietowanych uważających, że zmierza ona w dobrym kierunku (o 4 punkty procentowe, do 37%), jednocześnie w takim samym zakresie ubyło (z 47% do 43%) tych, którzy są przeciwnego zdania.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2015						2016							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	w procentach													
W dobrym	29	32	29	32	34	27	32	33	36	37	30	33	37	
W złym	48	46	48	46	41	50	46	46	46	45	51	47	43	
Trudno powiedzieć	23	22	23	22	25	23	22	21	18	18	19	20	20	

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (314) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 30 czerwca – 7 lipca 2016 roku na liczącej 983 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY, OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC, SYTUACJA W NASZYM KRAJU ZMIERZA W DOBRYM CZY TEŻ W ZŁYM KIERUNKU?

Najbardziej niezadowoleni z kierunku rozwoju sytuacji w Polsce są respondenci określający swoje poglądy polityczne jako lewicowe (71%), niepraktykujący religijnie (62%) lub nieregularnie uczestniczący w obrzędach kościelnych (50%–51%), mieszkający w największych (55%) oraz w najmniejszych miastach (54%), uzyskujący najwyższe dochody *per capita* (55%), jak również niezadowoleni ze swojej sytuacji materialnej (51%). W grupach wyróżnionych ze względu na status zawodowy są to przede wszystkim kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (58%), prywatni przedsiębiorcy (50%), robotnicy niewykwalifikowani (50%) oraz uczniowie i studenci (49%) – zob. tabela aneksowa 1.

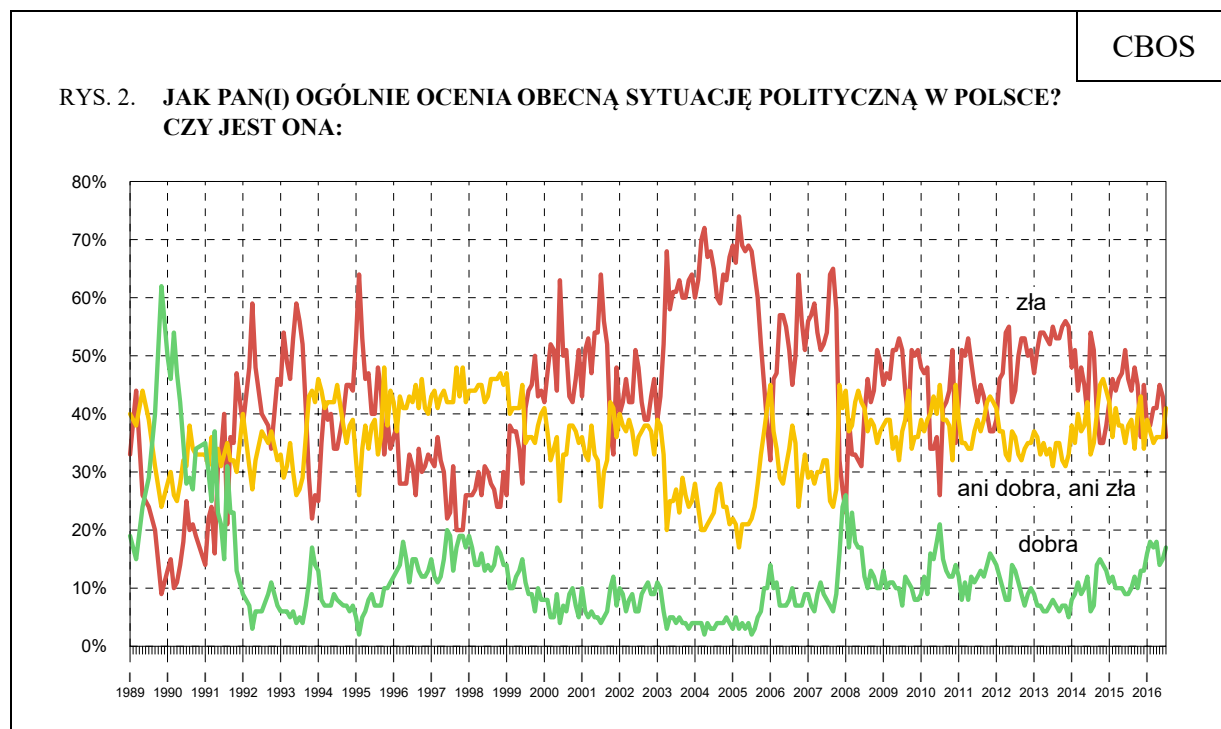
W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z rozwoju sytuacji w kraju przeważa nad niezadowoleniem przede wszystkim wśród zadeklarowanych wyborców Prawa i Sprawiedliwości (77% opinii pozytywnych i 10% negatywnych), a także elektoracie Kukiz'15 (44% opinii pozytywnych i 37% negatywnych). Ci, którzy – według własnych deklaracji – w ewentualnych wyborach poparliby Platformę Obywatelską lub Nowoczesną, podobnie jak osoby, które nie wzięłyby udziału w głosowaniu albo nie wiedzą, czy poszłyby do urn wyborczych, najczęściej negatywnie wypowiadają się o kierunku zmian w Polsce, przy czym najbardziej krytyczni w swoich ocenach są wyborcy Nowoczesnej (74% opinii negatywnych).

Tabela 2

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Platforma Obywatelska	25	64	11
Prawo i Sprawiedliwość	77	10	13
Kukiz'15	44	37	19
Nowoczesna	15	74	11
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	27	42	31
Niezamierzający brać udziału w wyborach	21	56	23

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

W ciągu ostatniego miesiąca poprawiły się również oceny **sytuacji politycznej w Polsce**. Zmniejszył się odsetek badanych postrzegających ją negatywnie (o 7 punktów procentowych, do 36%), a zwiększyły się odsetki osób oceniających ją jako przeciętną – ani dobrą, ani złą (o 5 punktów, do 41%) oraz dobrą (o 2 punkty, do 17%).

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015						2016						
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w procentach												
– dobra	9	10	12	10	13	13	16	18	17	18	14	15	17
– ani dobra, ani zła	38	39	34	40	43	34	39	37	35	36	36	36	41
– zła	46	44	48	45	36	45	38	38	41	41	45	43	36
Trudno powiedzieć	7	7	6	5	8	8	7	7	7	5	5	6	6

W większości grup społeczno-demograficznych sytuacja na polskiej scenie politycznej postrzegana jest najczęściej jako przeciętna (ani dobra, ani zła) lub negatywna. Pozytywnie wyraźnie częściej niż inni oceniają ją osoby określające swoje poglądy polityczne jako prawicowe (35% z nich uważa, że sytuacja polityczna w Polsce jest dobra), praktykujące religijnie kilka razy w tygodniu (31%), a w grupach społeczno-zawodowych – renciści (24%) i emeryci (21%). Najbardziej krytyczni są natomiast badani o lewicowych poglądach politycznych (62% opinii negatywnych), niepraktykujący religijnie (62%), mieszkający w największych miastach (50%) oraz uzyskujący najwyższe dochody *per capita* (49%), a w grupach zawodowych kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (51%) – zob. tabela aneksowa 2.

W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z obecnej sytuacji politycznej w kraju wyrażają najczęściej zwolennicy PiS (49% ocen dobrych). Z kolei największym krytycyzmem w tym względzie – podobnie jak w ocenie ogólnej sytuacji w Polsce – cechują się sympatycy Nowoczesnej (67% opinii negatywnych) i PO (58%), a w dalszej kolejności osoby niezainteresowane udziałem w hipotetycznych wyborach parlamentarnych (42%). W elektoracie ruchu Kukiz'15 oraz wśród osób niezdecydowanych co do uczestniczenia w ewentualnym głosowaniu najczęstsze są oceny ambiwalentne (odpowiednio 55% i 54%).

Tabela 4

Elektoraty*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Platforma Obywatelska	5	33	58	4
Prawo i Sprawiedliwość	49	37	9	5
Kukiz'15	11	55	34	0
Nowoczesna	2	30	67	1
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	9	54	30	6
Niezamierzający brać udziału w wyborach	7	37	42	14

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Ostatnie tygodnie przyniosły także minimalną poprawę ocen **stanu polskiej gospodarki**. Obecnie blisko co trzeci badany uważa, że jest on dobry (31%, od czerwca wzrost o 2 punkty procentowe), co piąty wyraża przeciwną opinię (21%, spadek o 3 punkty), a najwięcej respondentów (41%) określa go jako przeciętny.

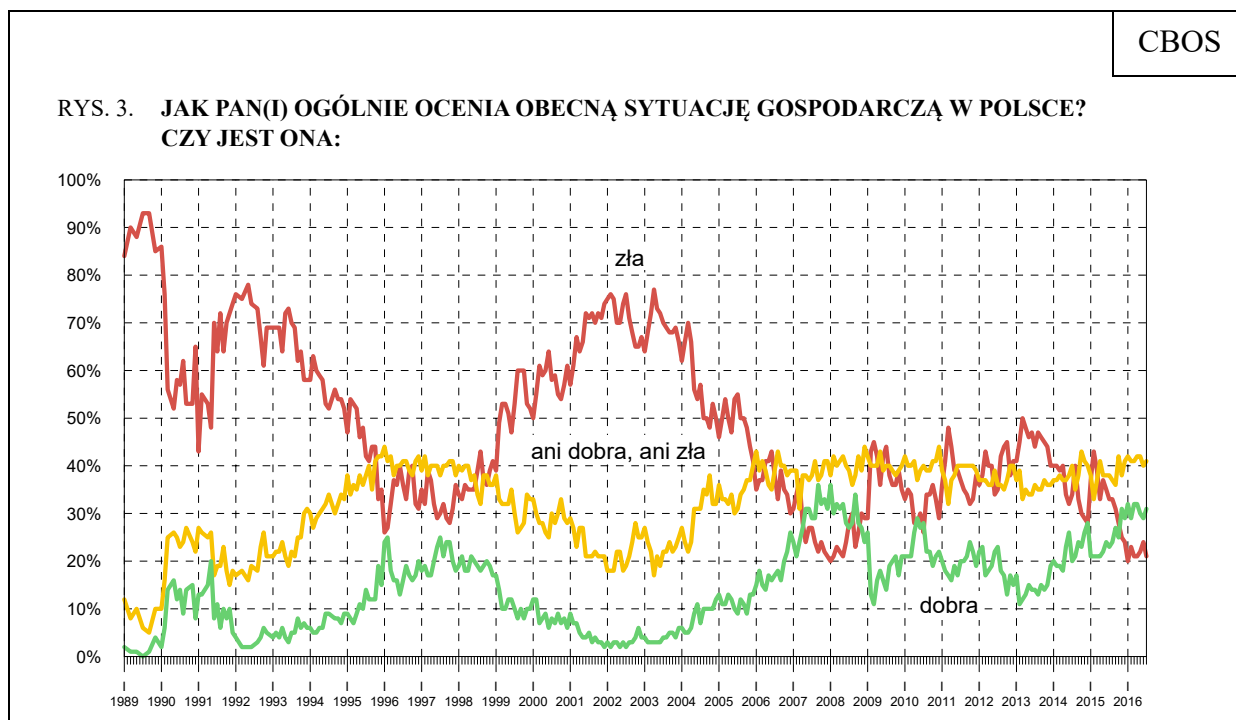

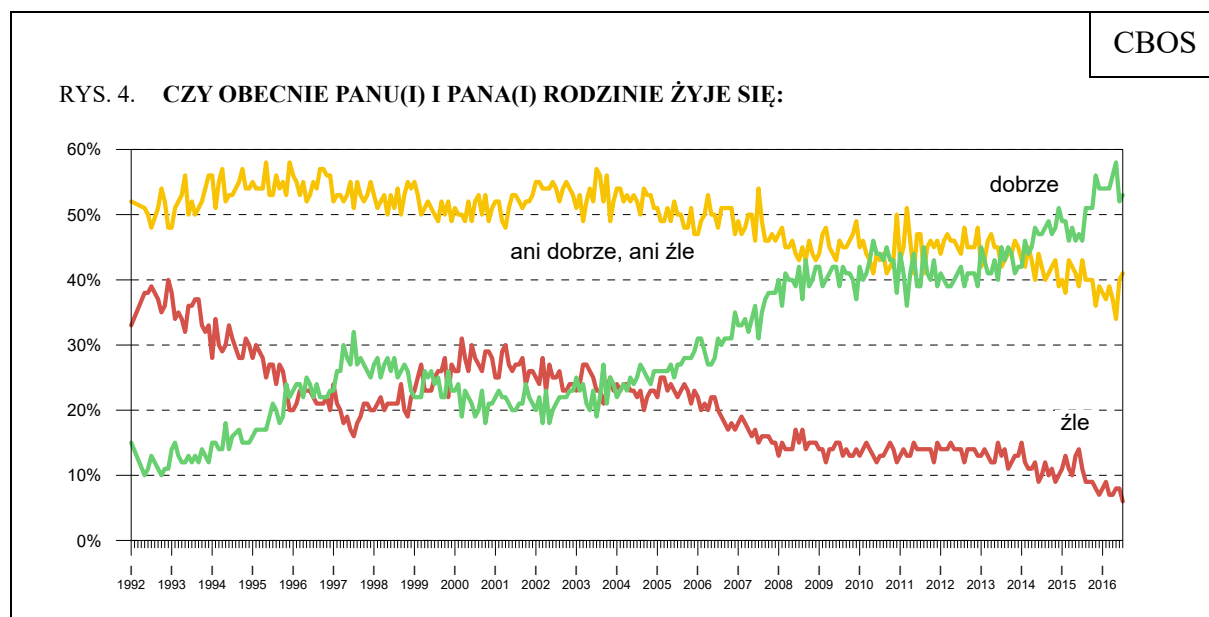
Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015						2016						
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w procentach												
– dobra	23	24	27	25	31	29	32	29	32	32	30	29	31
– ani dobra, ani zła	38	37	36	42	38	41	42	41	41	42	42	40	41
– zła	33	33	31	28	25	24	20	23	21	21	22	24	21
Trudno powiedzieć	6	6	6	5	6	6	6	7	6	5	6	7	7

Zadowolenie z kondycji polskiej gospodarki jest również zróżnicowane ze względu na orientację polityczną respondentów i ich religijność (częściej towarzyszy osobom o prawicowych poglądach i regularnie praktykującym religijnie), ale dodatkowo – w mniejszym lub większym zakresie – jego poziom kształtują takie cechy badanych, jak: sytuacja materialna i zawodowa, płeć, wykształcenie oraz miejsce zamieszkania. Pozytywne opinie o sytuacji gospodarczej w kraju częściej wyrażają osoby lepiej sytuowane materialnie i zadowolone ze swojej sytuacji bytowej, lepiej wykształcone oraz mieszkające

w dużych lub średnich miastach, częściej są to mężczyźni niż kobiety, a w grupach społeczno-zawodowych wyróżniają się pod tym względem prywatni przedsiębiorcy oraz uczniowie i studenci (zob. tabela aneksowa 3).

Od czerwca praktycznie nie zmieniły się oceny **poziomu życia badanych i ich rodzin**. Nadal ponad połowa respondentów (53%) twierdzi, że im i ich rodzinom żyje się dobrze, dwie piąte (41%) uważa, że przeciętnie, a co szesnasty (6%, spadek o 2 punkty) – że źle.

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

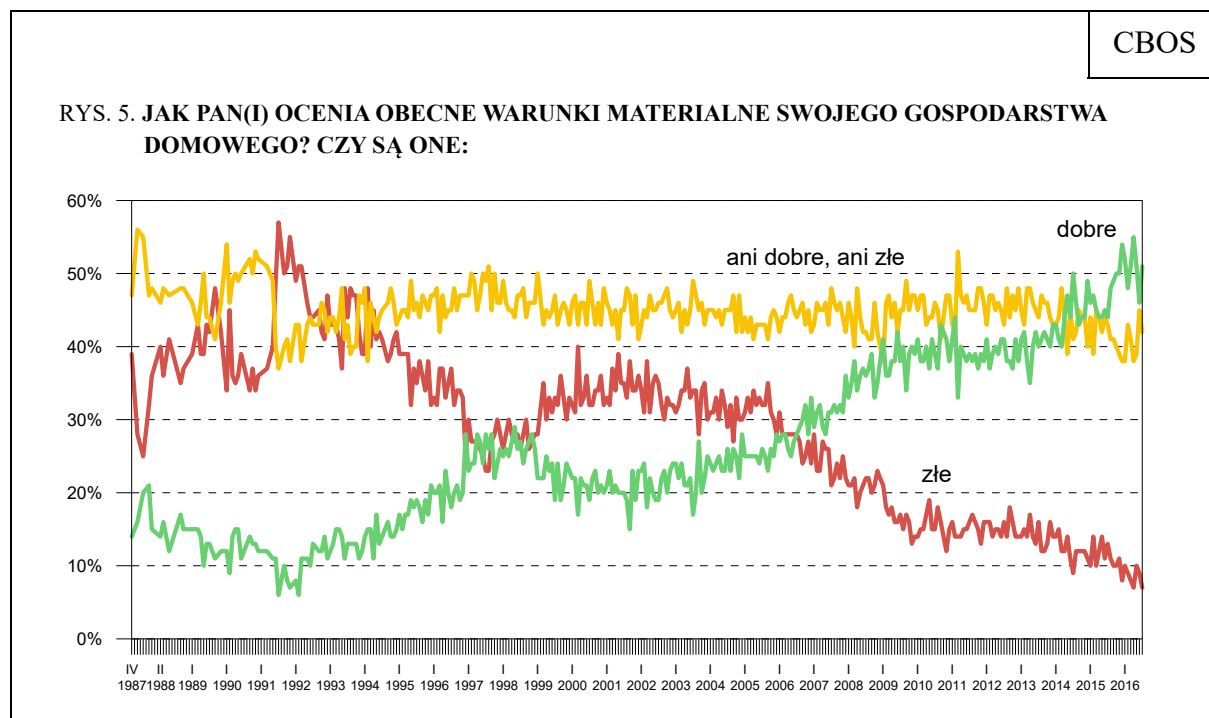
Tabela 6

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskaźniki respondentów według terminów badań													
	2015						2016							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	w procentach													
– dobrze	46	51	51	51	56	54	54	54	54	56	58	52	53	
– ani dobrze, ani źle	43	40	40	40	36	39	38	37	39	37	34	40	41	
– źle	11	9	9	9	8	7	8	9	7	7	8	8	6	

Lepsze od czerwcowych są z kolei oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych**. Obecnie połowa ankietowanych wyraża zadowolenie z sytuacji materialnej swojego gospodarstwa domowego (51%, wzrost o 5 punktów procentowych), co czternasty jest z niej niezadowolony (7%, spadek o 2 punkty), a ponad dwie piąte ocenia ją jako przeciętną (42%, wzrost o 3 punkty).

Tabela 7

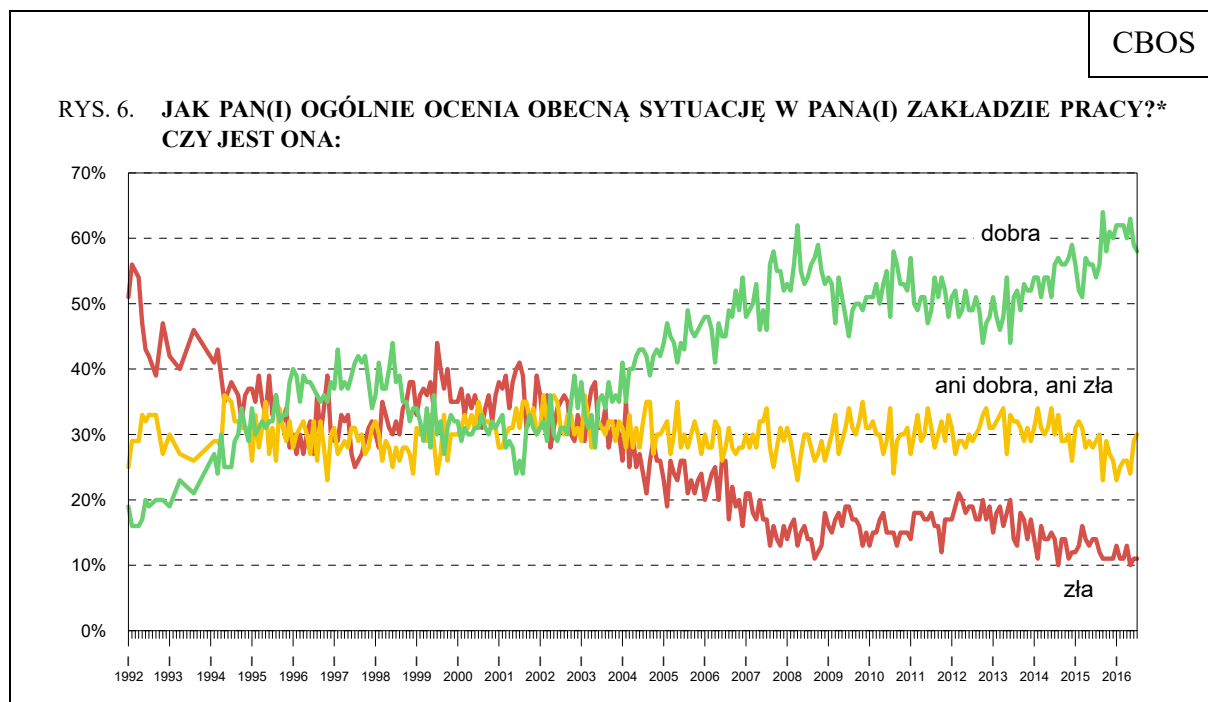
Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015						2016						
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w procentach												
– dobre	44	48	49	50	50	54	52	48	51	55	51	46	51
– ani dobre, ani złe	43	41	41	40	39	38	38	43	41	38	39	45	42
– złe	13	11	10	10	11	8	10	9	8	7	10	9	7

Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?“, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

Zadowolenie z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych oraz poziomu życia częściej niż inni deklarują ankietowani lepiej wykształceni, osiągający wyższe miesięczne dochody *per capita* oraz osoby w młodszym wieku. W grupach społeczno-zawodowych zadowolenie z poziomu życia deklarują przede wszystkim uczniowie i studenci, członkowie kadry kierowniczej oraz specjaliści wyższego i średniego szczebla, pracownicy administracyjno-biurowi oraz prywatni przedsiębiorcy (zob. tabela aneksowa 4).

W lipcu nie odnotowujemy zmian w ocenach **sytuacji w zakładach pracy**. Zadowolenie z niej wyraża, podobnie jak przed miesiącem, niespełna trzy piąte pracujących (58%), co dziewiąty jest odmiennego zdania (11%), natomiast mniej niż jedna trzecia zatrudnionych uważa, że sytuacja w ich zakładach pracy jest ani dobra, ani zła (30%).

* Odpowiedzi osób pracujących. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 8

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015						2016						
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	N*												
	572	563	503	580	501	507	574	543	535	612	580	516	501
	w procentach												
– dobra	54	56	64	58	61	60	62	62	62	60	63	59	58
– ani dobra, ani zła	29	30	23	29	27	26	23	25	26	26	24	29	30
– zła	14	12	11	11	11	11	13	11	11	13	10	11	11
Trudno powiedzieć	3	2	2	2	1	3	2	2	1	1	3	1	1

Ocena sytuacji zakładów pracy związana jest w dużej mierze ze statusem materialnym gospodarstw domowych pracujących. Stosunkowo najgorzej oceniają ją ci, którzy uzyskują najniższe dochody *per capita* oraz są niezadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych. W grupach zawodowych najgorzej o kondycji swoich miejsc pracy wypowiadają się rolnicy oraz pracownicy średniego szczebla, w tym technicy (zob. tabela aneksowa 5).

PRZEWIDYWANIA

W porównaniu z poprzednim miesiącem minimalnie przybyło badanych sądzących, że w ciągu najbliższego roku **sytuacja w kraju** się poprawi (o 2 punkty procentowe, do 25%), jednocześnie zmniejszył się odsetek tych, którzy są przeciwnego zdania (o 3 punkty, do 24%). Dwóch na pięciu ankietowanych nie przewiduje zmian w tym zakresie (42%).

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2015						2016							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	w procentach													
Poprawi się	21	20	19	19	24	24	30	28	27	27	21	23	25	
Nie zmieni się	49	51	45	51	44	35	33	33	36	37	39	42	42	
Pogorszy się	16	16	23	15	20	29	26	29	31	27	31	27	24	
Trudno powiedzieć	14	13	13	15	12	12	11	10	6	9	9	8	9	

W lipcu poprawiły się też prognozy rozwoju **sytuacji politycznej**. Nie zmienił się wprawdzie zasadniczo odsetek badanych uważających, że się ona poprawi w najbliższym roku (19%, wzrost o 1 punkt), lecz wyraźnie ubyło wyrażających przeciwny pogląd (z 26% do 21%). Niezmiennie największa grupa respondentów wyraża przekonanie o utrzymaniu w tym zakresie *status quo* (wzrost o 4 punkty do 48%).

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2015						2016							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	w procentach													
– poprawi się	22	21	16	19	24	25	28	23	23	23	19	18	19	
– nie zmieni się	43	45	45	45	38	33	31	37	39	43	44	44	48	
– pogorszy się	19	18	23	18	25	31	30	30	29	25	30	26	21	
Trudno powiedzieć	16	16	16	18	13	11	11	10	9	9	7	12	12	

W ciągu ostatnich tygodni poprawiły się także przewidywania dotyczące **stanu polskiej gospodarki**. Przybyło badanych sądzących, iż w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce się poprawi (o 3 punkty procentowe, do 25%), a ubyło tych, którzy uważają, że się pogorszy (o 3 punkty, do 17%). Najczęściej wyrażany jest pogląd, że w najbliższym roku stan polskiej gospodarki pozostanie niezmieniony (47%, wzrost o 2 punkty).

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015						2016						
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w procentach												
– poprawi się	22	22	22	22	27	24	30	24	28	29	22	22	25
– nie zmieni się	52	52	48	52	47	43	37	41	42	46	47	45	47
– pogorszy się	12	12	15	11	14	20	20	24	20	17	21	20	17
Trudno powiedzieć	14	14	15	15	12	13	13	11	10	8	10	13	11

Stabilne pozostały przewidywania dotyczące **poziomu życia**. Co piąty ankietowany (20%, spadek o 2 punkty procentowe) uważa, że za rok jemu i jego rodzinie będzie się żyło lepiej, co jedenasty (9%) jest przeciwnego zdania, natomiast większość nie przewiduje zmian (63%, wzrost o 3 punkty).

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinnie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015						2016						
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w procentach												
– lepiej	23	20	22	20	23	22	25	23	25	24	20	22	20
– tak samo	57	61	56	61	58	58	56	58	58	59	58	60	63
– gorzej	9	9	9	9	9	10	8	9	9	10	13	8	9
Trudno powiedzieć	11	10	13	10	10	10	11	10	8	7	9	10	8

W tym miesiącu w niewielkim stopniu zmieniły się prognozy **warunków materialnych gospodarstw domowych**. Nadal zdecydowana większość respondentów (71%, spadek o 5 punktów) uważa, że w ciągu najbliższego roku sytuacja materialna ich gospodarstw domowych nie zmieni się znacząco, co piąty oczekuje poprawy w tym zakresie (21%, wzrost o 4 punkty), a co dwunasty (8%) obawia się pogorszenia.

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015						2016						
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w procentach												
– poprawią się	21	17	23	17	23	22	24	19	18	21	18	17	21
– pozostaną bez zmian	68	75	69	75	68	70	69	72	74	71	72	76	71
– pogorszą się	11	8	8	8	9	8	7	9	8	8	10	7	8

Porównywalne z czerwcowymi są aktualne przewidywania dotyczące kondycji **zakładów pracy ankietowanych**. Co czwarty pracujący (25%) sądzi, że w najbliższym roku sytuacja w jego zakładzie pracy się poprawi, co jedenasty (9%, wzrost o 2 punkty) jest przeciwnego zdania, a większość (56%, spadek o 5 punktów) uważa, że pozostanie bez zmian. Nieco więcej pracujących niż w poprzednich miesiącach nie potrafi obecnie przewidzieć jak będzie wyglądała ta sytuacja w ciągu najbliższego roku (wzrost z 7% do 10%).

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015						2016						
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	N*	572	564	503	580	502	507	574	543	536	612	582	515
w procentach													
– poprawi się	20	17	25	22	25	23	24	23	22	21	18	25	25
– pozostanie bez zmian	58	65	56	63	62	56	57	61	64	63	64	61	56
– pogorszy się	11	10	7	6	6	12	11	9	8	10	10	7	9
Trudno powiedzieć	11	8	12	9	7	9	8	7	6	6	8	7	10

BEZPIECZEŃSTWO ZATRUDNIENIA I OCENA LOKALNYCH RYNKÓW PRACY

W ciągu ostatniego miesiąca minimalnie poprawiły się oceny **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**. Obecnie 56% badanych (wzrost o 3 punkty) uważa, że w ich miejscowości lub okolicy można znaleźć zatrudnienie, w tym jednak 49% ocenia, że trudno jest o pracę odpowiednią. Jednocześnie niespełna jedna trzecia respondentów (30%, od czerwca spadek o 4 punkty procentowe) sądzi, że trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę, a co dwunasty (8%) – że nie ma szans na żadne zatrudnienie.

Tabela 15

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015						2016						
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w procentach												
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	4	5	4	5	4	5	4	6	5	6	8	4	7
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	40	41	42	43	48	44	45	42	46	45	45	49	49
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	39	41	40	36	36	36	38	37	36	37	33	34	30
– nie można znaleźć żadnej pracy	14	10	11	12	8	11	9	12	10	8	9	8	8
Trudno powiedzieć	3	3	3	4	4	4	4	3	3	4	5	5	6

Na trudności związane ze znalezieniem zatrudnienia skarżą się przede wszystkim osoby o najniższych dochodach *per capita*, najgorzej oceniające swoją sytuację materialną, w wieku 65+, mieszkający na wsi, legitymujący się wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym, a ze względu na status zawodowy – rolnicy i bezrobotni (zob. tabela aneksowa 7).

W stosunku do czerwca nie zmieniło się znacząco **poczucie zagrożenia bezrobociem** – dwie trzecie pracujących (66%) deklaruje pewność zatrudnienia, natomiast niespełna jedna trzecia (32%) liczy się z możliwością utraty pracy.

Tabela 16

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	2015						2016																			
	VII (N=572)	VIII (N=564)	IX (N=504)	X (N=581)	XI (N=503)	XII (N=507)	I (N=574)	II (N=543)	III (N=536)	IV (N=612)	V (N=582)	VI (N=515)	VII (N=501)													
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	7	32	6	32	4	30	6	31	8	29	8	32	5	29	6	32	4	30	4	31	3	25	4	30	8	32
Raczej tak	25		26		26		25		21		24		24		26		26		27		22		26		24	
Raczej nie	38		40		38		36		41		36		40		42		39		39		44		39		38	
Nie, to mało prawdopodobne	26	64		65		66		66		67		64		68		66		68		67		71		67		66
Trudno powiedzieć	4	4	3	3	4	4	3	3	4	4	4	4	3	3	2	2	2	2	2	2	4	4	3	3	2	2

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

W grupach zawodowych obawy przed utratą zatrudnienia relatywnie najczęściej wyrażają robotnicy niewykwalifikowani (aż 68% z nich liczy się z taką ewentualnością) oraz pracownicy usług (42%), najrzadziej zaś rolnicy indywidualni (88% z nich nie ma takich obaw) i prywatni przedsiębiorcy (82%) – zob. tabela aneksowa 8.

W lipcu odnotowujemy niewielką poprawę wielu wskaźników nastrojów społecznych – zarówno w ocenach bieżącej sytuacji, jak i prognozach na najbliższy rok. W ostatnich tygodniach wzrosło zadowolenie z kierunku zmian dokonujących się w kraju, poprawiło się postrzeganie sytuacji politycznej, a także gospodarczej. Jednocześnie też od czerwca nieco ubyło badanych uważających, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce

zmieni się na gorsze, jak również prognozujących pogorszenie kondycji polskiej gospodarki oraz jakości życia politycznego. Z kolei obecne oceny i przewidywania odnoszące się do sfery prywatnej kształtują się na poziomie zbliżonym do notowanego w ubiegłym miesiącu. Bardziej optymistyczne niż w czerwcu są aktualne oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI